

Vereniging van
Gemeentesecretarissen

Datum: 15 oktober 2009

Doorkiesnummer: 070 - 373 8677

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: VGS/JvdK/09-001

Bijlagen:

Onderwerp: uitvoeringsdiensten

Aan de ministers van Justitie,
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en
Milieubeheer (VROM)

Excellentie,

Zoals u weet is de Vereniging van Gemeentesecretarissen nauw betrokken bij het proces rond de mogelijke vorming van uitvoeringsdiensten voor de VROM-regelgeving. In diverse reacties hebben wij onze opvattingen weergegeven over het proces en over inhoud van de voorstellen die zijn gedaan. Wij hebben ook elke keer onze zorgen uitgesproken. Nu er behalve een voorstel met betrekking tot de structuur van de uitvoeringsdiensten ook voorstellen liggen over de te hanteren kwaliteitscriteria voor wie zich nog in Nederland met VROM-taken bezighoudt is er eens te meer reden voor ons de stormbal te hijsen. Wij weten dat het proces rond de vorming van de uitvoeringsdiensten al een behoorlijke voorgeschiedenis heeft. Wij weten ook dat er vooral op Rijksniveau, maar ook in een aantal provincies, stevige druk bestaat om spoedig tot een afronding van de besluitvorming en tot implementatie te komen. Wij willen u nadrukkelijk laten weten dat wij als eindverantwoordelijken van de gemeentelijke organisaties die de lokale VROM-taken op dit moment uitvoeren ons niet kunnen vinden in uw plannen. Wij willen in het onderstaande (nogmaals) onze argumenten uiteen zetten. Dat doen wij niet omdat wij als eindverantwoordelijken hechten aan behoud van gemeentelijke taken, maar uit oprechte zorg over de toekomst van de integrale dienstverlening aan onze burgers, bedrijven en instellingen. Wij zouden nader overleg over onze argumenten op prijs stellen.

Consistentie

Wij maken ons in de eerste plaats zorgen over de consistentie in het Rijksbeleid. Zoals u weet heeft het Rijk met gemeenten een bestuursakkoord afgesloten. Wij ondersteunen van harte de door het Rijk ingezette koers dat de gemeente het loket van de overheid wordt. In die lijn is het vanzelfsprekend dat de gemeente zoveel mogelijk het loket is voor de omgevingsvergunning. Onze organisaties zijn wat dat betreft al enkele jaren druk bezig met het invoeren van de Wabo. Wij onderschrijven tevens de visie van de rijksoverheid – zoals nog eens bevestigd door Minister Ter Horst tijdens het VNG-congres op 10 juni jl. – dat deregulering van rijks- en provinciale taken naar gemeenten verder moet doorgaan.

Postbus 30435
2500 GK Den Haag

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Telefoon 070 - 373 83 93

Telefax 070 - 363 56 82

www.gemeentesecretaris.nl

E-mail: vgs@vng.nl

Het past in deze visie dat de uitvoering van het grootste deel van de VROM-taken bij de gemeente gestald is en blijft. Wij onderschrijven tevens de visie van de vicevoorzitter van de Raad van State dat "decentralisatie moet, tenzij het alleen centraal kan". In deze lijn passen geen uitvoeringsdiensten met een omvangrijk pakket aan uitvoeringstaken. De concept-kwaliteitscriteria die nu voorliggen zijn in onze ogen buiten proportie en staan ook in geen verhouding meer tot het oorspronkelijke doel dat voor ogen stond. De voorstellen getuigen bovendien van topdown blauwdrukontwerpen die meer gaan over de middelen dan over de doelen. Wij willen dit graag uitleggen.

Buiten proportie

Ook gemeenten die voorheen altijd glansrijk door de VROM-inspectietoetsen kwamen, krijgen bij het doorzetten van de plannen het predicaat "te klein en onvoldoende" opgeplakt. De criteria zijn zo streng, de eisen zó zwaar dat zelfs 100.000-plusgemeenten, naar ons is gebleken, niet of nauwelijks in staat zijn om het grootste deel van de taken uit te voeren. Dat geldt voor milieu en voor bouwen, voor vergunningverlening en voor toezicht/handhaving. Als het echt de bedoeling is om ook grote organisaties op te splitsen, dan zouden we graag vernemen voor welk probleem dit een oplossing is.

Nu zou hier tegenin gebracht kunnen worden dat het niet om de frontoffice gaat, maar om de backoffice. Wat ons betreft zou dit een miskenning zijn van hoe gemeenten op dit moment functioneren. Wij staan voor zoveel mogelijk integrale dienstverlening aan onze burgers, bedrijven en instellingen. Die integrale dienstverlening is het beste gegarandeerd als de verschillende disciplines ook in huis beschikbaar zijn. Dienstverlening op afstand vergroot de bureaucratie, de bestuurlijke drukte en de administratieve lasten. Als er vanuit onderdelen van het Rijk zoveel kritiek is op de bestuurskracht van gemeenten dat die de voorgestelde maatregelen rechtvaardigt, dan zou de Koninklijke weg zijn grootscheepse herindeling. Dit sluit echter evenmin aan op de officiële lijn vanuit het Rijk.

Topdown blauwdrukontwerpen

De concept-regelgeving spreekt over regionale uitvoeringsdiensten die er moeten komen. Het spreekt over een voorkeurschaal van de veiligheidsregio's en de concept-kwaliteitscriteria zijn door ondermeer Berenschot vertaald naar aantallen fte's. Het gaat namelijk in de gekozen kwaliteitscriteria niet om kwaliteit van het resultaat, maar om kwaliteit van de manier van werken. Een grote hoeveelheid formatieplaatsen van een bepaald opleidingsniveau die vaste werkprotocollen doorlopen, is geen garantie voor kwaliteit. Verschillende andere factoren zijn daarvoor medebepalend. Met dit, op instrumenten gerichte, regelen ontnemt u energie en creativiteit aan lokale oplossingen. Als u een vitale gemeente wilt hebben dan is het in onze ogen verstandiger om kwaliteitscriteria te stellen die haalbaar en realistisch zijn en die vrijheid geven aan de lokale partijen om maatwerkoplossingen te vinden. Voor de ene gemeente en voor de ene regio zal zo'n oplossing best kunnen bestaan uit iets wat dichtbij komt aan uw voorstellen, maar voor de andere gemeente of regio zal dat iets heel anders kunnen zijn. De Gelderse maat, zoals de provincie Gelderland die al min of meer had ontwikkeld met de Gelderse gemeenten, is zo'n andere oplossing. Hierbij zijn de gemeenten vrij om de taken die ze niet zelf kunnen behartigen op te schalen naar een uitvoeringsdienst. Veel gemeenten werken overigens al vanuit een principe dat ze die taken uitbesteden die ze om kwantitatieve of kwalitatieve redenen niet zelf aankunnen. Die besteden ze dan uit aan buurgemeenten, regionale diensten of commerciële partijen. Op het gebied van de bestrijding van milieucriminaliteit vindt u ons overigens geheel aan uw zijde. Op dit gebied is echt meer professionele expertise nodig, expertise die wat ons betreft zelfs best op provinciaal of landsdelig niveau mag worden geconcentreerd.

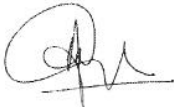
Financiën

Het is u bekend dat gemeenten alle moeite hebben en de komende jaren zullen hebben om hun begrotingen sluitend te maken of te houden. De opgelegde regionalisering, het gaat niet alleen om de uitvoeringsdiensten, maar ook om zoiets als de regionalisering van de brandweer, leiden tot hoge kosten van integratie voor de nieuw te vormen organisatie en daarnaast tot desintegratiekosten, zonder dat hier aantoonbare structurele financiële voordelen tegenover staan. Wij voorspellen dat er bij de gemeenteraden in de toekomst, gelet op de bezuinigingsnoodzaak, erg weinig animo zal zijn om geld te steken in abstracte bureaucratische oplossingen als dit ten koste gaat van lokale en meer tastbare taken en uitdagingen.

Afsluitend

Voor de bestrijding van milieucriminaliteit vindt u ons geheel aan uw zijde. Hiertoe mag een professionele organisatie worden opgebouwd, al dan niet als verlengd lokaal bestuur. Voor het overige vinden wij dat u een principieel verkeerde weg op gaat. Uw weg is strijdig met het overige rijksbeleid en het bestuursakkoord. Uw weg is er één van blauwdrukontwerpen, miskent de creativiteit van gemeenten, stelt onrealistisch hoge eisen aan de inputkant, ondergraaft integrale dienstverlening, ondergraaft de behoefte aan regionaal maatwerk en zal in tijden van bezuinigingen alleen tot hoge meerkosten leiden. Ons advies is, beter ten halve keren dan ten hele dwalen. Wij zijn benieuwd naar uw reactie en spreken daarbij uit dat wij altijd graag bereid zijn om met u in overleg te treden.

Met vriendelijke groeten,
Vereniging van Gemeentesecretarissen

Mr A.H.P. van Gils
voorzitter

Mr F.G. Mencke,
secretaris

Cc:
Bestuur VNG
Bestuur IPO